

TYT TÜRKÇE · ÜNİTE 2 / 12 · SÖZCÜKTE VE CÜMLEDE ANLAM

Cümlede Anlam:

TYT Hap Bilgi

Sözcük sorularından hemen sonra her yıl cümlede anlam geliyor: ÖSYM 2018-2026 arasında buradan **28 soru** sordu, yılda iki ile dört arası.

Altı kalıp var: cümlede anlatılmak istenen, numaralı cümlelerin işlevi, iki cümleli ilişkisi, iki cümleyi birleştirme, anlamca en yakın cümleler ve yargının türü. Notlar her kalıbın çözüm sırasını ve ÖSYM'nin her yıl kurduğu çeldiricileri veriyor.

Kalıpların arkasındaki bilgi de burada: neden, amaç, koşul ve karşılaştırma; öznel ve nesnel yargı; doğrudan ve dolaylı anlatım; tanım, içerik ve üslup; cümledeki duygu ve düşünce kavramları.

Bu üniteye
28 çıkmış soru (2018-2026)
bu bloktan yılda ~7 soru
15 ÖSYM tuzağı

① ÖSYM bu üniteden ne sordu?

28 sorunun 8'i tek konudan geldi: Cümlede anlatılmak istenen.

Cümlede anlatılmak istenen ■■■■■■ 8 soru

2019/5 Çocuğun tuhaf soruları: asıl anlatılmak istenen

2020/5 Keşişlerin bitmeyen dünya tarihi: eleştiri 2021/7 Başarı yolunda tek göz

2022/6 Kendini memnun etmek: aynı doğrultudaki cümle 2023/4 Fikirler ve nadide tohumlar

2023/5 Masal dinlemeyen çocuk ve cetvel 2024/7 Eskinin boşluğuna dokunmak

2025/7 Geçmişi anımsamayanlar

Numaralı cümlelerin işlevi ■■■■■■ 6 soru

2021/5 Avustralya arıları: beş cümleli içeriği 2022/7 Enkaz edebiyatı: beş cümleli işlevi

2023/6 Plasebo: beş cümleli içeriği 2024/6 Mor çizgili balık: beş cümleli içeriği

2025/5 Yapay zekâ ve edebiyat ödülü: beş cümle 2026/5 Seyahatname: beş cümleli içeriği

İki cümle arasındaki ilişki ■■■■ 4 soru

2019/4 Uykuda üşüme ve bebekler: II. cümleli işlevi

2021/6 Türkçe müzik ve radyolar: I. cümleli işlevi

2024/5 Çocuk kitaplarından beklenti: I. cümleli işlevi

2026/6 Hayaller ve hayat: I. cümleli işlevi

İki cümleyi birleştirme ■■■■ 5 soru

- 2018/6 Davies ve eğitim: kim kimi destekliyor? 2019/6 Koyun yünü ve keçi lifi
2023/7 Mona Rosa ve eski mazmunlar 2025/6 Balinalar ve manyetik alan
2026/7 Ansiklopedi ve Diderot'nun ön sözü

Anlamca en yakın cümleler ■■ 2 soru

- 2018/5 Yazar ve gelenek: anlamca en yakın iki cümle
2020/7 Empati: aynı düşünceyi veren iki cümle

Kişisel düşünce ve kesinlik ■■ 2 soru

- 2018/4 Ada üstüne beş yargı: kişisel düşüncesiz olan
2020/6 Tren garındaki üç yabancı: kesinlik

Atasözüyle örnekleme ■ 1 soru

- 2018/3 Atasözü türleri: hangisi örnek olamaz?

Sorular ÖSYM'nin yayımladığı 2018-2026 TYT soru kitapçıklarından (Türkçe testi). Soruların metni ÖSYM'nin telifinde olduğu için burada yok; notlarda **TYT 2025/4** gibi bir damgayla, sorulduğu yıl ve numarasıyla işaretli. Numarayla soruyu kitapçıkta bulabilirsiniz.

2 Cümlede Anlatılmak İstenen

Asıl anlatılmak isteneni bulmak

- 1 Önce **konuyu** bul: "Bu cümlede neden söz ediliyor?" sorusunun cevabı.
- 2 Sonra **vurguyu** bul: yan bilgileri at, ana yargıda kal. Çocuğun sorularıyla ilgili cümlede vurgu, cevap arayışının bulunan cevaptan daha kalıcı kazanç bırakmasıydı. **TYT 2019/5**
- 3 Benzetmeyi ve mecazı gerçek anlama çevir: göz = dikkat; gübrelenmiş, güneş gören toprak = elverişli ortam. **TYT 2021/7 · 2023/4**
- 4 Olumsuz kurulmuş cümleyi olumlu bir ilkeye çevir: masal dinlemeyen çocuk büyüyünce cetvelle çizer → masal hayal gücünü besler. Geçmiş anımsamayan onu yineler → geçmiş yol gösterir. **TYT 2023/5 · 2025/7**
- 5 Şıkta cümlemin sözcüklerini tekrar eden değil, **aynı yargıyı** başka sözlerle veren seç.

ÖSYM'nin cümleleri ve doğru yorumları

ÇOCUK

Cevaptan değerli arayış

Soruya cevap arama çabası, bulunan cevaptan daha kalıcı kazanç bırakır.

TYT 2019/5

ELEŞTİRİ

Her seferinde baştan başlamak

Öncekilerin vardığı yerden devam etmeyen iş bitmez.

TYT 2020/5

BAŞARI

Bir göz başkalarında kalırsa

Kendi çabasına odaklanan hedefe daha kolay ulaşır.

TYT 2021/7

ÖZGÜNLÜK

Kendini memnun etmek

Kendini gerçekleştirmeye yönelen, fark edilme ihtimalini artırır.

TYT 2022/6

TOPLUM

Verimli toprakta büyüyen tohum

Yararlı düşünceler elverişli bir ortamda üretilir.

TYT 2023/4

ÇOCUKLUK

Resmini cetvelle çizen yetişkin

Masal hayal gücünü besler, insanı mekanik düşünmekten uzak tutar.

TYT 2023/5

YENİLİK

Eskinin boşluğuna dokunmak

Yeni düşünce, geçmişte önemsenmemiş olanı keşfederek doğar.

TYT 2024/7

TARİH

Geçmişini anımsamayan onu yineler

Geçmişte olanlar bugüne ve geleceğe yol gösterir.

TYT 2025/7

Aynı doğrultuda mı?

- Aynı doğrultudaki cümle aynı yargıyı aynı kesinlikle taşır: "ilgi çekme şansı var" ile "yer edinme ihtimalini artırır" ikisi de olasılık bildirir. TYT 2022/6
- "Eskinin boşluğu" geçmişte dokunulmamış olandır; "mevcut düşünceleri özümsemek" bunun tersi. Mecazın karşılığını sözcük sözcük kur. TYT 2024/7
- Şıkta her, ancak, hiçbir, en başta gibi bir aşırılık varsa ve cümlede yoksa ele.
- Eleştiri sorusunda eleştirinin gerekçesi çoğu kez "çünkü" bölümünde: iş bitmiyor, çünkü hep baştan başlanıyor. TYT 2020/5

Atasözüyle örnekleme

- Açıklamaya örnek atasözü seçerken açıklamanın ölçütünü atasözünde ara: sosyal ilişki, doğa gözlemi, öğüt, birbirini tamamlayan ya da karşıtlaşan iki yargı. Mecazsız atasözü gerçek anlamıyla da doğrudur; karga besleyip gözünü oydurmak gibi temsili bir söz mecazlıdır, bu ölçüte örnek olamaz. TYT 2018/3

③ Numaralı Cümlelerin İşlevi

“Söylenemez” şıkkını bulmak

- 1 Her şıkkı **sadece kendi cümlesiyle** karşılaştır: parçanın geneline değil, şıkta adı geçen cümleye bak.
 - 2 Şık cümleden **bir adım ileri** gidiyorsa ele: cümlede arıların iş bölümü var ama bu iş bölümünün bal üretimine etkisi yok. **TYT 2021/5**
 - 3 Şıktaki işlev **başka bir cümlede** olabilir: edebiyata verilen ad bir cümlede, adın gerekçesi sonraki cümlelerde. **TYT 2022/7**
 - 4 “İçin” sözünün **neyin nedeni** olduğuna bak: balığın derinlikte yaşaması bölgenin adının nedeni, balığın orayı seçmesinin değil. **TYT 2024/6**
 - 5 Şıktaki kavram cümlelerin yaptığıyla örtüşmeli: yapay zekânın yardımcı olduğunu söylemek bir değerlendirmedir, onu **önermek** değildir. **TYT 2025/5**
- ↳ Şık cümlede olmayan bir yorum ekliyorsa ele: “şaşıklık yarattı” sözü etkilerin bilinmediğini göstermez; “sadece bir gezi kitabı değil” sözü eserin özelliklerinin ne kadar bilindiğinden söz etmez. **TYT 2023/6 · 2026/5**

Şıklarda geçen işlevler

ŞIKTAKİ SÖZ	CÜMLEDE NE ARANIR?
Betimleme	Bir yerin ya da varlığın görünüşü sözle çizilir. TYT 2022/7
Örnekleme	Genel bir yargı somut bir örnekle desteklenir.
Özel yargı	harika, etkileyici, yerinde gibi kişiden kişiye değişen değerlendirme TYT 2021/5
Gerekçe	çünkü, zira, -dığı için: bir yargının nedeni
Mecaz	Sözcük gerçek anlamı dışında kullanılır: bilimin şafağı, umudun yıkılışı.
Öneri	-meli, -malı, tavsiye ederim: birine bir yol gösterilir TYT 2025/5
Saptama	Bir olgu kuşkuyla yer bırakmadan belirtilir: tarih, sayı, oran.
Farklı görüşler	kimileri ... kimileri: bir konuda ayrışan değerlendirmeler

4 İki Cümle Arasındaki İlişki

I. cümle, II. cümleye göre ne yapıyor?

- 1 İki cümlenin konusunu ayrı ayrı yaz: konu aynı mı, farklı mı?
- 2 Cümleleri "çünkü" ile bağlamayı dene. "II, çünkü I" tutuyorsa I **gerekçedir**; "I, çünkü II" tutuyorsa I **sonuçtur**. TYT 2021/6 · 2024/5
- 3 Sonuç kötü bir durumsa şıkta **olumsuzluk** diye geçer: I. cümledeki uykuda üşüme, II. cümlede bebeklerdeki ani ölümlerin sebebi olarak sunuluyor. TYT 2019/4
- 4 Konular farklıysa (hayaller ile hayat) ilişki **karşılaştırmadır**; aynı konuda ters yargı varsa karşıt görüştür. TYT 2026/6

↳ Çeldiriciler her yıl aynı: koşul, çürütme, öngörü, örnekle açıklama, başka sözle yineleme. Cümlelerde "-sa / -se" ya da yeni bir kanıt yoksa koşul ve çürütme şıkları düşer.

Anlam ilişkileri ve işaretleri

İlişki	İŞARET VE ÖRNEK
Neden-sonuç	çünkü, -dığı için, -den dolayı, bu yüzden: Yağmur yağdığı için maç ertelendi.
Amaç-sonuç	için, diye, -mek üzere, amacıyla: Erken yatmak için televizyonu kapattı.
Koşul-sonuç	-sa / -se, -dıkça, -madıkça: Erken çıkarsan otobüse yetişirsin.
Karşılaştırma	daha, en, kadar, -e göre, ise: Bu kış geçen yılkinden sert geçti.
Aşamalı durum	Bir durum adım adım artar ya da azalır: Hava her gün biraz daha soğuyor.

Karıştırılanlar

- Neden de amaç da "niçin?" sorusunun cevabıdır; ÖSYM ikisini de **gerekçe** sayar.
- Fark: neden gerçekleşmiştir, amaç henüz gerçekleşmemiştir. "Kazanmak için çalışıyor." amaç; "Çok çalıştığı için kazandı." neden.
- Koşul her zaman -sa / -se ile kurulmaz: "Okudukça kelime hazinen genişler." Öte yandan -sa / -se dilek de bildirir: "Bir tatil olsa..."

- Karşılaştırmada iki taraf da söylenmeyebilir: "ülkenin en yüksek dağı" öbür dağları anmadan kıyaslar. İki şeyin özelliğini sadece yan yana sıralamak ise karşılaştırma değildir.

5 İki Cümleyi Birleştirme

Doğru birleştirmeyi bulmak

- 1 İki cümlemin her yargısını ayrı not et: kim, ne yaptı, ne kadar kesin.
 - 2 Bir yargıyı düşüren, değiştiren ya da yeni bilgi ekleyen şıkkı ele: "çok az tercih edildiği için" diye yeni bir neden, "lif" yerine "yün", "düşünürüz" yerine "göz ardı ederiz".
TYT 2019/6
 - 3 Nitelgeler doğru ögede kalmalı: "önemini yitiren" sözü mazmunları niteliyor, imgeleri değil. Amaç da gerçekleşmiş bir işe dönmemeli: "canlandırmayı amaçlayan" şair, "canlandıran" şair değildir. TYT 2023/7
 - 4 Yargının sahibi değişmemeli: "Diderot'a göre en önemli yapıt" diyen şık, Diderot'un söylemediği bir yargıyı ona yükler. TYT 2026/7
 - 5 İlişki doğru bağlaçla kurulmalı, kesinlik korunmalı: "yönünü manyetik kristallerle bulduğu için ... karaya vurmasına yol açabilir" doğru; "kristallere rağmen" yanlış ilişki.
TYT 2025/6
- ↳ Destekleyen ile desteklenen yer değiştirmemeli: görüşün sahibi Davies, onu destekleyenler başka kişiler. TYT 2018/6

Cümle kurma ve tamamlama

- Karışık verilen sözlerden cümle kurarken önce çekimli fiili bul ve sona koy; ekler ve bağlaçlar hangi sözün hangisine bağlanacağını gösterir.
- İki yargı tek cümlede bağlaçla (ve, ama, çünkü) ya da fiilimsiyle (-an, -dığı, -ınca) birleşir: "Yorulduk. Yine de yürüdük." → "Yorulmamıza rağmen yürüdük."
- Boşluğa gelen söz yanındaki sözcüklerle anlamca uyuşmalı: "acil bir çözüm" olur, "aceleci bir çözüm" olmaz; aceleci sözü kişi için kullanılır.

6 Anlamca Yakın ve Karşıt Cümleler

Anlamca en yakın iki cümleyi bulmak

- 1 Her cümleyi tek satırlık bir özete çevir.

2 Özeti aynı olan ikiliyi seç: ortak sözcüğe değil, **ortak yargıya** bak.

3 Bir cümle genel bir kural, öbürü onun bir örneğiysen yakınlık zayıftır; aranan, aynı yargının iki kez söylenmesi.

↳ ÖSYM'nin iki sorusunda da doğru ikili aynı düşünceyi farklı sözlerle veriyordu: geleneğe sırtını dönmeden ona kendi döneminin gözüyle bakmak; çocuklukta öğrenilen empatinin kalıcı olması. **TYT 2018/5 · 2020/7**

Cümleden ne çıkar, ne çıkmaz?

- **Eş anlamlı** cümleler aynı iletiyi farklı sözlerle verir; **yakın anlamlılarda** ileti aynı, ayrıntı farklıdır.
- **Karşıt anlamlı** cümleler aynı konuda ters yargı bildirir: "Çok okuyan iyi yazar." ile "Çok okumak yazarı taklitçi yapar."
- **Çıkarılabilecek yargı** cümlelerin iletilisine dayanır; cümlede ilintisi olmayan bir bilgi çıkarılamaz.
- **Kesin olarak** çıkarılabilecek yargı yorum katmaz: cümlede olmayan "çok sayıda", "ilk kez", "herkes" gibi bir söz taşıyan şık elenir.

7 Öznel, Nesnel ve Kesin Yargı

Öznel mi, nesnel mi?

Öznel

Kişiden kişiye değişir

- Beğeni, yorum ya da duygu içerir: güzel, etkileyici, başarılı, en iyi.
- Kanıtlanamaz; bir başkası tersini düşünebilir.
- Başına "bence" eklenebiliyorsa öznel.

Nesnel

Herkes için aynı

- Ölçülebilir, sayılabilir, belgeyle sınanabilir.
- Tarih, sayı, yer, tanım ya da olgu bildirir.
- Bilginin yanlış olması nesnelliği bozmaz: "Ankara 1925'te başkent oldu." yanlış ama nesnel.

↳ ÖSYM'nin kişisel düşünce içermeyen şıkkı bir tanımdı: bir kavramı konum, yüz ölçümü gibi ölçülebilir özellikleriyle anlatıyordu. "Çoğunlukla", "azımsanamayacak kadar", "sembolü" gibi sözler taşıyan şıklar yorumdu. **TYT 2018/4**

Kesinlik ve olasılık

- **Kesinlik** bildiren cümlede "gibi, sanki, belki, galiba, desem yeridir" gibi bir çekince yoktur; soru cümlesi de kesin yargı bildirmez. **TYT 2020/6**
- **Olasılık**: belki, galiba, herhâlde, -abilir, -miş olmalı. "Işıklar yanıyor, evde olmalı."

Anlatımın özelliğine göre cümleler

CÜMLE	NE BİLDİRİR? ÖRNEK
Doğrudan anlatım	Başkasının sözü tırnak içinde, değiştirilmeden: Yazar "Okumadan yazılmaz." dedi.
Dolaylı anlatım	Söz değiştirilip cümleye katılır: Yazar, okumadan yazılamayacağını söyledi.
Tanım	"Bu nedir?" sorusunun cevabı: Göl, kara içinde çukur bir yerde birikmiş geniş su kütlesidir.
İçerik (konu)	"Eserde ne anlatılıyor?" sorusunun cevabı: Roman, bir köy öğretmenin yıllarını anlatıyor.
Üslup (biçim)	"Nasıl anlatılıyor?" sorusunun cevabı: Yazar kısa ve yalın cümleler kuruyor.

Tanım, içerik, üslup

- Tanım öznel de olabilir: "Kitap, insanın en sessiz dostudur." Aynı düşünceyi "Kitaplar insana dostluk eder." diye vermek tanım değildir; "Bu nedir?" sorusuna cevap vermez.
- Konu, tema, olay, kahraman ve anlatılan düşünce **içerik**; dil, söyleyiş, sözcük seçimi ve cümle yapısı **üslup**.
- Üslup kavramları: **yalınlık** süssüz ve kolay anlaşılır olmak, **yoğunluk** az sözle çok şey söylemek, **akıcılık** okuru yormamak, **doğallık** yapmacıksızlık, **özgünlük** kimseye benzememek, **evrensellik** her çağa ve topluma seslenmek, **yerellik** bir yöreye özgü olmak.

8 Cümlede Duygu ve Düşünce

Düşünce bildiren cümleler

KAVRAM	ÖRNEK CÜMLE
Varsayım	Diyelim ki yarın sınav iptal edildi; ne yapardın?
Olasılık	Işıklar yanıyor, evde olabilir.
Tahmin	Bulutlara bakılırsa akşama yağmur yağacak.
Çıkarım	Yerler ıslak, demek ki gece yağmur yağmış.
Öneri	Bu kitabı yaz tatilinde okumalısın. TYT 2025/5
Tasarı	Gelecek yaz bisikletle Ege'yi dolaşmayı düşünüyorum.
Uyarı	Ocağı kapatmazsan yemek yanar.
Ön yargı	Yeni gelen öğretmen de öbürleri gibi sıkıcıdır.

KAVRAM

ÖRNEK CÜMLE

Genelleme

Kitap okuyan çocuklar daha iyi yazar.

Saptama

Kitabın ilk baskısı bir ayda tükendi.

Değerlendirme

Romanın son bölümü öncekilerden zayıf kalmış.

Kesinlik

Toplantı yarın saat onda başlayacak.

Duygu bildiren cümleler

KAVRAM

ÖRNEK CÜMLE

Sitem

Şehre gelmişsin de bir telefon etmemişsin, olur mu?

Yakınma

Bu yolun çukurları yüzünden her gün geç kalıyorum.

Hayıflanma

Keşke o gün otobüsü kaçırmasaydım.

Endişe

Ya yağmur yağarsa, ya maç iptal olursa?

Öz eleştiri

Bu sonucu biraz da düzensiz çalışmama borçluyum.

Boşa çıkan beklenti

Bu kadar çalışınca kazanırım sanmıştım.

Çaresizlik

Elimden gelen her şeyi yaptım, kurtaramadım.

Azımsama

Bu kadarcık parayla ne alınır?

Küçümseme

Sen mi bu dağa tırmanacaksın?

Kanıksama

Trenin sesini artık duymuyorum bile.

Yadsıma

O mektubu ben yazmadım, hiç haberim yok.

Şaşıрма

Kapıyı açınca karşımda onu görmeyeyim mi!

Karıştırılan çiftler

- **Sitem** dostça bir kırılganlıktır, "aşk olsun" der; **yakınma** öfkeli bir şikâyettir.
- **Azımsama** miktarı az bulur; **küçümseme** kişiyi ya da işi değersiz görür.
- **Tahmin** ve **çıkarım** bir ipucundan sonuca gider; **ön yargı** bilmeden önceden verilmiş hükümdür.
- **Olasılık** iki ihtimali açık bırakır: "Gelebilir de gelmeyebilir de."
- **Eleştiri** olumlu da olabilir: bir eser üstüne yapılan her değerlendirme eleştiridir.
- **Karşıtlık** ya aynı varlığın iki zıt yanını ("Ateş ısıtır da yakar da.") ya iki ayrı varlığın zıt durumunu anlatır.

9 ÖSYM tuzakları: tek sayfada

ÖSYM'nin bu ünite'deki sorularda kurduğu tuzaklar. Sınavdan önceki son tekrar için bu liste yeter.

- 1 Mecazlı bir atasözü, "mecazsız atasözü" açıklamasına örnek olamaz. TYT 2018/3
- 2 Tanım nesnel olabilir: ölçülebilir özelliklerle yapılan bir tanım kişisel düşünce içermez. TYT 2018/4
- 3 Birleştirmede destekleyen ile desteklenen yer değiştirirse anlam bozulur. TYT 2018/6
- 4 "Lif" yerine "yün" diyen ya da yeni bir neden ekleyen birleştirme şıkkı bilgiyi değiştirir. TYT 2019/6
- 5 "Gibi", "sanki", "desem yeridir" taşıyan cümle kesinlik bildirmez; soru cümlesi de. TYT 2020/6
- 6 Şık cümleden bir adım ileri giderse söylenemez: iş bölümü var ama bal üretimine etkisi yok. TYT 2021/5
- 7 Adın verildiği cümle ile adın gerekçesinin söylendiği cümle aynı değil; işlevi doğru cümlede ara. TYT 2022/7
- 8 "Şaşkınlık yarattı" sözünden etkilerin bilinmediği sonucu çıkmaz. TYT 2023/6
- 9 "Amaçlayan" sözü "canlandıran"a dönerse amaç gerçekleşmiş bir işe dönüşür. TYT 2023/7
- 10 "Derinlikte yaşadığı için" sözü bölgenin adının nedenidir, balığın orayı seçmesinin değil. TYT 2024/6
- 11 "Eskinin boşluğu" mevcut düşünceler değil, geçmişte önemsenmemiş olandır. TYT 2024/7
- 12 Yapay zekânın yardımcı olduğunu söylemek onu önermek değildir. TYT 2025/5
- 13 "-e rağmen" karşıtlık kurar; iki yargı arasında neden-sonuç varsa "için" gerekir. TYT 2025/6
- 14 Konuları farklı iki cümle karşıt görüş değil, karşılaştırmadır. TYT 2026/6
- 15 "Diderot'a göre" diyen şık, Diderot'un söylemediği bir yargıyı ona yükler. TYT 2026/7

10 Kendini dene: doğru mu, yanlış mı?

Önce D ya da Y'yi işaretle; cevaplar sayfanın sonunda.

1. "Yağmur yağdığı için maç ertelendi." cümlesinde amaç-sonuç ilişkisi vardır. ☐ D ☐ Y
2. "Erken yatmak için televizyonu kapattı." cümlesinde amaç-sonuç ilişkisi vardır. ☐ D ☐ Y
3. "Okudukça kelime hazinen genişler." cümlesinde koşul anlamı vardır. ☐ D ☐ Y
4. "Bu roman yazarın en etkileyici eseri." nesnel bir yargıdır. ☐ D ☐ Y
5. "Ankara 1925'te başkent oldu." yanlış bilgi verdiği için öznel bir yargıdır. ☐ D ☐ Y
6. "Yazar, okumadan yazılamayacağını söyledi." dolaylı anlatıma örnektir. ☐ D ☐ Y
7. Tanım cümlesi her zaman nesneldir. ☐ D ☐ Y
8. "Yazar kısa ve yalın cümleler kuruyor." cümlesi üslupla ilgilidir. ☐ D ☐ Y
9. "Şehre gelmişsin de bir telefon etmemişsin." cümlesinde yakınma vardır. ☐ D ☐ Y
10. Konuları farklı iki cümleden biri öbürüyle kıyaslanıyorsa bu karşıt görüştür. ☐ D ☐ Y
11. İki cümleyi birleştirirken "olabilir" diye kurulan yargı kesin bir hükme çevrilebilir. ☐ D ☐ Y

Cevaplar

1. **Y** Yağmur gerçekleşmiş bir nedendir: neden-sonuç. Amaç henüz gerçekleşmemiş bir hedeftir.
2. **D** Erken yatmak, televizyonu kapatmanın amacı; henüz gerçekleşmemiş.
3. **D** Kelime hazinesinin genişlemesi okumaya bağlı: koşul -sa / -se olmadan da kurulur.
4. **Y** "En etkileyici" kişiden kişiye değişir, kanıtlanamaz: öznel.
5. **Y** Bilgi yanlış ama belgeyle sınanabilir: nesnel. Ankara 1923'te başkent oldu.
6. **D** Söz tırnak içinde değil, cümleye uydurulmuş: dolaylı anlatım.
7. **Y** "Kitap, insanın en sessiz dostudur." öznel bir tanımdır.
8. **D** Cümle yapısı ve dil anlatımıyla, yani üslupla ilgilidir.
9. **Y** Dostça bir kırgınlık var: sitem. Yakınma öfkeli bir şikâyetdir.
10. **Y** Karşıt görüş aynı konuda ters yargıdır; farklı konuları kıyaslamak karşılaştırmadır.
11. **Y** Kesinlik korunmalı: olasılık bildiren yargı kesinleşirse anlam değişir.

Kaynak: Test yapısı: ÖSYM 2026-YKS Kılavuzu, Tablo 1A. Sorular ve cevaplar: ÖSYM'nin yayımladığı 2018-2026 TYT soru kitapçıkları (Türkçe testi).